

JUDr. Mgr. Bc. Štěpán Kořínek
Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovak Republic
Faculty of Law
Department of Penal Law, Criminology, Criminalistics and Forensic Sciences
external PhD student
sKorinek@seznam.cz, gmkorinek@gmail.com
ORCID je 0000-0002-3973-3805

Kvalitativní posilování trestněprávní ochrany před násilím vůči ženám a domácího násilí v EU

Qualitative Strengthening of Criminal Law Protection from Violence Against Women and Domestic Violence in the EU

Abstrakt

Násilné jednání se projevuje v mnoha formách a dotýká se různých obětí. Na základě empirických dat bylo opakovaně poukázáno na fakt, že v nepoměrně vyšší míře dopadá na ženskou část světové populace. Otázkám násilí páchaného na ženách, jakož i domácímu násilí, byla a zůstává věnována nemalá mezinárodní pozornost. Průlom nastal přijetím Istanbulské úmluvy, kterou však některé země jako Česká republika neratifikovala. Za sledování účelu posílení ochrany před násilím páchanému na ženách, jakož i domácímu násilí, pak Evropská unie představila vlastní iniciativu, a to návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Tento příspěvek si proto klade za cíl představit a rozvést zmíněný návrh z hlediska jeho trestněprávního obsahu. Vedle toho poukázat i na recentní právní úpravu problematiky domácího násilí v České republice. Příspěvek je rozdělen do dvou částí. První část se zabývá recentní ochranou žen před násilím, jakož i domácím násilím, z pohledu vybraných částí platné a účinné právní úpravy. Druhá část se věnuje analýze návrhu nové směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

Klíčová slova: domácí násilí, Evropská unie, násilí vůči ženám, rodina, trestní právo.

Abstract

Violent behaviour takes many different forms and affects many different victims. Empirical evidence has repeatedly pointed to the disproportionately higher impact of violent behaviour on women. The issues of violence against women and domestic violence have been widely discussed at the international level. One breakthrough was the adoption of the Istanbul Convention, which has not been ratified by many countries, such as the Czech Republic. The European Commission is presenting its own initiative - a proposal for a directive on combating violence against women and domestic violence, with the expectation of strengthening protection from violence against women and domestic violence. The aim of this article is to present and analyse the above-mentioned proposal and its criminal law content. In addition to the recent positive legal

regulation of domestic violence in the Czech Republic. The article is divided into two parts. The first part deals with the recent protection of women against violence, including domestic violence, from the point of view of selected parts of the valid and effective legislation. The second part deals with an analysis of the proposal for a directive on combating violence against women and domestic violence.

Keywords: domestic violence, European Union, violence against women, family, criminal law.

Úvod

Rodina je sociální instituce, přičemž jako taková je základem společnosti a státu. Rodina je však i sociální hodnotou, které se víceméně snaží každý jednotlivec dosáhnout. Jako každá sociální instituce, tak i rodina má plnit určité funkce, a to zabezpečovací, ochrannou či populační. Rodina má vést k uspokojování (ne)materiálních a emočních potřeb svých příslušníků, např. lásky, pohody či zázemí a jistoty. Aby toho však rodina byla schopna, tak musí vykazovat určité kvality jako funkčnost či stabilitu. V takové ideální a předpokládané situace hovoříme o rodině funkční s absencí narušujících jevů. Mnohé jevy přitom mohou narušit řádný chod rodiny, jakož i vztahy v ní panující. Nejvýznamnější problém představují patologické jevy, které znamenají degradaci rodinných vazeb v takové míře, že rodina spěje nutně k zániku. Instituce rodiny jako jedna z nejužších a nejosobnějších hodnot každého člověka je chráněna státem, tedy vrchnostenskou veřejnou mocí, která může v krajních případech intervenovat do rodinných osobních poměrů a ve vyšším chráněném zájmu narušit právo člověka na rodinný život.¹

Výše bylo řečeno, že rodinný život může narušit mnoho patologických jevů, přičemž jedním z nejzávažnějších je domácí násilí.² Domácí násilí je sociálně-patologický jev v podobě určité a latentní formy agrese vyskytující se v domácím prostředí, tedy mezi osobami nějakým způsobem blízkými a společně žijícími.³

---

¹ V juristické rovině je instituce rodiny kvalitativně chráněna na úrovni různých právních odvětví. Ústavní rovina garantuje, že rodina zůstává pod ochranou zákona (čl. 32 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky). Nadále je kladen důraz na soukromoprávní rovinu ochrany rodiny, kdy občanský zákoník obsahuje podrobná pravidla ochrany před domácím násilím (ust. § 751–753 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Další úroveň ochrany rodiny je poskytována veřejnoprávními předpisy, a to normami správního a trestního práva. Nesmíme zapomenout uvést, že mnohá pravidla ochrany rodiny vzešla a pramení z mezinárodních smluv, jakož i unijní legislativy.

² Domácí násilí se v lidské společnosti vyskytuje vedle jiných patologických jevů a nežádoucích forem deviantních jednání, mezi které řadíme např. alkoholismus, prostituci, gamblerství a mnoho dalších. Více viz KACAFÍRKOVÁ, Marcela. Domácí násilí. Statistiky o domácím násilí. In: *Trestní právo*. 2002, č. 5, s. 10.

³ Jednoznačná a univerzální definice domácího násilí je neuchopitelná, čehož důvodem jsou rozličné projevy a formy domácího násilí. Nicméně, dílčí disciplinární definice domácího násilí jsou potřebné. Z tohoto důvodu se přidržíme definice, kterou respektuje i EU, přičemž tato definice stála i v důvodové zprávě k zákonu č. 135/2006 Sb., jež novelizoval tehdejší právní úpravu, kdy za domácí násilí bylo považováno „opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování takovým násilím, v jehož důsledku dochází nebo hrozí k nebezpečnému útoku proti chráněným hodnotám jako život, zdraví, svoboda, lidská důstojnost aj., a to mezi osobami v rodinném, intimním či jiném obdobném avšak úzkém osobním vztahu, jež

V doktrinální rovině můžeme rozlišovat mnoho forem domácího násilí, a to např. domácí násilí *largo sensu* (jako *domestic violence*) a domácí násilí *stricto sensu* (jako *domestic abuse*).⁴ V rámci příspěvku se zaměříme na násilí páchané na dětech a ženách (*violence against children and women*).⁵ Jako společenský fenomén bývají vzpomenuté formy násilí velmi často tabuizovány, bagatelizovány a v některých případech i tolerovány. Z pohledu kontroly nastává problém toho, že takové násilí bývá veřejnosti neviditelné, nepředvídatelné, nepochopitelné, těžce diagnostikovatelné a problematicky postižitelné.⁶ Nejen domácí násilí se samozřejmě netýká pouze žen, ale dopadá i na děti, a to jak v aktivní, tak pasivní podobě. Neméně významné jsou psychologické aspekty a dopady takového násilí.⁷ Problematika (domácího) násilí je a nutně musí být záležitostí veřejného zájmu, když mívá silný dopad na kvalitu života dotčených osob, neboť častokrát velmi výrazně zasahuje jejich osobní či majetkovou sféru.⁸

---

společně žijí v rodinné domácnosti, resp. ve společně obývaném bytě či domě.“ Domácí násilí však zahrnuje komplex velmi složitých, rozmanitých, strukturovaných a citlivých vztahů a jevů, které vykazují znak variability (proměnlivosti).

⁴ Domácí násilí bývá v drtivé většině případů spojované výlučně s ženami, které dozajista představují nejfrekventovanější subjekt, když se stávají obětí/poškozenými vlivem domácího násilí. Některé odborné kruhy rozlišují domácí násilí pravé (orientované na ženy a páchané muži) a domácí násilí nepravé (tj. orientované i na další subjekty jako děti, seniory, muže, zdravotně znevýhodněné). Přidržíme-li se této premisy, tak domácí násilí *largo sensu* uchopené právě jako „*domestic violence*“ sumarizuje jeho klíčové znaky nehledě na subjekt, na který dopadá. Vedle toho uchopení domácího násilí *stricto sensu* jako „*domestic abuse*“ může představovat naplněný jen některých znaků a vůči vybraným subjektům, proto se může v tomto chápání vztahovat jen vůči ženám, ale nezahrnovat děti či jiné subjekty. Idealizovaného rozlišení by bylo možné dosáhnout např. na základě charakteristických znaků subjektů, na které domácí násilí dopadá (obětí – poškozených). Více viz POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti řešení domácího násilí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 43.

⁵ Generální tajemník OSN António Manuel de Oliveira Guterrese v roce 2022 uvedl v překladu: „*Násilí na ženách a dívkách je nemocí celého světa. Je morální potupou, hanbou všech společností a vážnou překážkou inkluzivního, spravedlivého a udržitelného rozvoje. Násilí na ženách a dívkách je ve své podstatě projevem hlubokého nedostatku úcty a selhání mužů uznat přirozenou rovnost a důstojnost žen*“. (Viz KLUKOVÁ, Simona. *Domácí násilí a jeho prevence. Diplomová práce*. Praha: Právnická fakulta UK, 2023, s. 14-15).

⁶ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 5.

⁷ U dítěte se může projevit negativní dopad v podobě syndromu týraného dítěte, ve zkratce CAN (angl. *Child Abuse and Neglect*). Více viz MYDLÍKOVÁ, Eva. (ed.). *Diagnostika syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte*. Praha: Portál, 2021. 168 s. ISBN 978-80-262-1834-0.

⁸ Dopady domácího násilí mohou být krátkodobé, ale bývají spíše dlouhodobé. Mnoho jeho projevů se odrazí na fyzickém, ale zejména psychickém zdraví jednotlivců, nadále silně poznamená rodinný a citový život, když v obětech vyvolá traumatizující pocity nedůvěry a jiné. V posledních letech se dokonce v řadě členských států EU několikrát konstatovalo, že domácí (partnerské) násilí není čistě soukromou záležitostí dotčených osob, ale spíše věcí veřejného významu (viz FRA. *Násilí na ženách: průzkum napříč EU. Stručně o výsledcích*. Lucemburk – Vídeň: Úřad pro publikace Evropské unie, Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014, s. 41). Některé zdroje poukazují na dopady domácího násilí na veřejné zdraví tzv. *public health approach*, kdy samotná komuna nebo její část může být zasažena (viz SPIVAK, Howard R. a kol. *CDC grand rounds: A public health approach to*

Domácí násilí je prastarý jev, který se v lidské společnosti objevuje od jejích prvopočátků. Postupem času se však objevují nové a moderní formy domácího násilí, které reflektují celo-společenský vývoj. Původní neboli tradiční formy domácího násilí se samozřejmě vyskytují dodnes, kdy se typ. jedná o fyzické a psychické násilné projevy (řadíme sem i ty sexuální), mnohdy genderově podmíněné.⁹ Moderní formy domácího násilí se projevují např. jako sociální násilí (typ. sociální izolace) nebo ekonomické vykořisťování. Všechny formy domácího násilí jsou ovšem negativním a společensky neakceptovatelným, proto nebezpečným, jevem bez ohledu na skutečnost, které oběti se dotýkají (ženy, děti, muži, senioři, zdravotně znevýhodnění aj.).¹⁰ Hovoříme-li o domácím násilí, tak jej není možné výlučně chápat v totožném významu jako násilí páchaného na ženách či dětech, k čemuž se kloní i vybraná literatura.¹¹ Nicméně, nejen dle návrhu nové směrnice se přikláníme k chápání, že domácí násilí představuje formu násilí na ženách, které neúměrně více postihuje. Ve všech těchto násilných případech přitom platí, že agresor zneužívá určitý mocenský monopol neboli převahu (fyzická síla muže oproti ženě).¹² V moderních formách domácího násilí však agresor může zneužít i své přednosti jako intelekt, vzdělání, příjmy či sociální zázemí.

Domácí násilí není možné vyčerpávajícím způsobem definovat, přičemž v mnoha ohledem nebývá ani jednotně legislativně ošetřeno,¹³ ale lze dohledat několik klíčových znaků a charakteristických rysů domácího násilí jako negativního jevu.¹⁴ První znak můžeme vymezit jako „blízkost a intimita vztahů“, což zrcadlí i sám pojem

---

prevention of intimate partner violence. In: *Morbidity and Mortality Weekly Report*. 2014, is. 63, no. 2, pp. 38-40).

⁹ Dle Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026 se za genderově podmíněné násilí rozumí veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického, ekonomického či dalších forem násilí, které jsou cíleny na ženy z důvodu, že jsou ženami nebo na muže z důvodu, že jsou muži, anebo akty tohoto násilí, které nepřiměřeně dopadají na ženy či na muže.

¹⁰ Ve smyslu zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů, se rozlišuje několik skupin obětí, mezi kterými figuruje i tzv. zvlášť zranitelná oběť, kterou se typicky rozumí osoba vysokého věku, nebo osoba stížená fyzickým, mentálním či psychickým handicapem, nebo i smyslovým poškozením. Po novelizaci zákonem č. 220/2021 Sb., se za zvlášť zranitelnou oběť *ex lege* považuje i oběť znásilnění nebo oběť trestného činu týrání osoby žijící ve společné domácnosti.

¹¹ POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti riešenia domáceho násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 43.

¹² Ve smyslu čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie lze rozumět takové mocenské převaze (dominance) nad jinou osobou jako prvku vykořisťování, tedy každé zneužití zranitelného postavení, rozdílné síly či důvěry zranitelné osoby (typ. ženy vůči muži).

¹³ Jednou ze sektorových definic můžeme nalézt v Akčním plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026, který za domácí násilí považuje veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického či ekonomického násilí, k němuž dochází v rodině nebo v domácnosti anebo mezi bývalými manžely či partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společnou domácnost s obětí. Tato definice je přebrána z Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí z roku 2013, jinak známe jako tzv. Istanbulská úmluva.

¹⁴ Velice obsáhlou definici nabídl třeba NSS ČR v rozsudku ze dne 31. 03. 2009, sp. zn. 5 As 84/2008. Nicméně i jiné soudní instance nabízejí vlastní definice pojmu domácího násilí – viz usnesení ÚS ČR ze dne 19. 07. 2022, I. ÚS 1272/22.

„domácí“, neboť je nezbytná existence příbuzenského či jinak spřízněného a blízkého vztahu oběti a agresora, alespoň ve většině případů. Nicméně, domácí násilí se nemůže odehrávat mezi osobami cizími, tedy nikoliv blízkými.¹⁵ Za druhé platí, že se domácí násilí odehrává ve společné domácnosti, neboť oběť a agresor společně bydlí a žijí.¹⁶ Za třetí, vždy existuje nějaké pouto oběti a agresora (emoční, majetkové, zájmové, pracovní aj.).¹⁷ Za čtvrté platí, že domácí násilí je buď soustavné, nebo alespoň dlouhodobé, neboť se jedná o sled jednotlivých násilných projevů, resp. útoků, nikoliv jejich samostatnost.¹⁸ Za páté bývá pravidlem, že tyto projevy se opakují.¹⁹ Za šesté se přijímá, že domácí násilí vykazuje spirálovitý efekt, protože dochází k cyklickému střídání období tenze a klidu, projevující se v gradaci násilné intenzity, kdy každý další projev agrese je silnější, následovaný usmířením a relativním klidem.²⁰ Sedmý znak se týká latence domácího násilí, které bývá skryté a neveřejné, což však neplatí výlučně pro všechny jeho formy.²¹ Další dva znaky spojíme, neboť domácí násilí je náročné na odhalení a nalezení jeho řešení, stejně jako složitě dokazovatelné. Desátým znakem může být vztahová nerovnoměrnost projevující se subordinační tendencí, kdy si agresor vynucuje poslušnost bez odporování.²² Za jedenácté bývá pro domácí násilí charakteristické pokračování, a to jak z objektivních, tak i subjektivních příčin.²³

¹⁵ POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti řešení domácího násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 47. Nehledě na skutkovou podstatu trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí dle ust. § 199 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, neboť se jedná o konstrukci, která připouští násilné jednání i mezi osobami, které nejsou blízké v právním slova smyslu.

¹⁶ ČUHELOVÁ, Kateřina. Právní otázky domácího násillí. In: *Bulletin advokacie*. Zveřejněno dne 24. 03. 2017. Dostupné z: <<http://www.bulletin-advokacie.cz/pravni-otazky-domacihonasilli>>

¹⁷ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násillí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 8.

¹⁸ Usnesení NS ČR ze dne 28. 01. 2015, sp. zn. 3 Tdo 1583/2014.

¹⁹ ŠEVČÍK, Drahomír; ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Domácí násillí. Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011, s. 39-40.

²⁰ ČUHELOVÁ, Kateřina. Právní otázky domácího násillí. In: *Bulletin advokacie*. Zveřejněno dne 24. 03. 2017. Dostupné z: <<http://www.bulletin-advokacie.cz/pravni-otazky-domacihonasilli>>

²¹ ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násillí*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 138.

²² KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násillí*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 8-9.

²³ V ideálním případě by se měla oběť od agresora domácího násillí odpoutat (fakticky, právně), přičemž realita je spíše taková, že se mnohé oběti častokrát vracejí do sféry vlivu daného agresora, čímž takové násillí vůči nim pokračuje a mnohdy se i stupňuje. Objektivní příčinou takového iracionálního kroku oběti může být majetková nesamostatnost (společné obydlí) či společné děti (citové pouto). Subjektivní příčinou může být klamně vytvořená iluze, že se agresor polepší nebo slepě omlouvání jeho jednání či chování (psychologický aspekt). Více viz POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti řešení domácího násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 47-48.

Nástin recentní ochrany žen před násilím, včetně domácího násilí, v ČR

Soukromoprávní ochrana před domácím násilím je zakotvena ve vybraných ustanoveních občanského zákoníku, přičemž se jedná o hmotněprávní úpravu.²⁴ Tato hmotněprávní úprava je komplexního charakteru, přičemž není soustředěna jen do zvláštních ustanovení ochrany před domácím násilím, ale lze ji identifikovat i v jiných částech tohoto právního předpisu.²⁵ Zvláštní ustanovení proti domácímu násilí hovoří o stavu, kdy se společné bydlení manželů v rodinné domácnosti stane nesnesitelné pro tělesné či duševní násilí.²⁶ Shodně však platí i pro rozvedené manžele, pokud žijí společně jinde než v rodinné domácnosti.²⁷ Zákon předpokládá ochranu pro osoby žijící v rodinné domácnosti i mimo ni.²⁸ Soud může v takovém případě rozhodnout o omezení nebo vyloučení práva na bydlení jednoho z manželů, a to na nejdelší dobu šesti měsíců, kterou lze pro zvlášť závažné důvody prodloužit, resp. znovu rozhodnout.²⁹ Jednotlivá ustanovení občanského zákoníku proti domácímu násilí nemají zbavovat vlastnického práva, ale mají omezovat v jeho užívání (omezení *ius utendi*). *De iure* dochází k omezení věcného práva, a to bez ohledu na právní postavení vlastníka vůči svojí nemovitosti a bez možnosti náhrady. V praxi se však více než instituty civilního práva uplatňují instituty práva veřejného, *in concreto* policejního vykazání.³⁰

²⁴ V současné době se diskutuje o novelizaci občanského zákoníku, který by nově měl obsahovat ust. § 3021 odst. 1, jež by znělo následovně: „*Domácím násilím se rozumí jednání vůči oběti, a) kterým bylo nebo může být neoprávněně zasaženo do její duševní nebo tělesné integrity, svobody, důstojnosti, zejména v pohlavní oblasti, vážnosti, cti nebo soukromí, b) kterým byla vážně ohrožena nebo narušena její schopnost uspokojovat své potřeby nebo potřeby členů společné domácnosti, nebo c) které spočívá ve zneužívání moci nebo nerovného postavení.*“. Uvedené vyplývá z Vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí, předložený dne 19. 05. 2023.

²⁵ Ve vztahu k rodinnému právu se může jednat o ust. § 762 odst. 2 občanského zákoníku, či ust. § 1482 odst. 1 občanského zákoníku ve vztahu k dědickému právu, ale nelze opomenout i obecné ust. § 81 odst. 1 občanského zákoníku, které skýtá personální ochranu jako takovou.

²⁶ Ust. § 751 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů: „*Stane-li se další společné bydlení manželů v domě nebo bytě, v němž se nachází rodinná domácnost manželů, pro jednoho z nich nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči manželovi nebo jinému, kdo v rodinné domácnosti manželů žije, může soud na návrh dotčeného manžela omezit, popřípadě i vyloučit na určenou dobu právo druhého manžela v domě nebo bytě bydlet.*“

²⁷ Ust. § 751 odst. 2 téhož zákona: „*Stejně jako v odstavci 1 lze postupovat v případě, že se jedná o manželé rozvedené, jakož i v případě, kdy manželé nebo rozvedení manželé bydlí společně jinde než v rodinné domácnosti.*“

²⁸ SVOBODA, Karel. *Nesporná řízení*. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 167.

²⁹ Ust. § 752 téhož zákona: „*Omezení, popřípadě vyloučení práva manžela v domě nebo bytě bydlet, určí soud nejdéle na dobu šesti měsíců. Soud na návrh rozhodne znovu, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.*“

³⁰ ŘÍHOVÁ, Karolína. *Adekvátnost trestání domácího násilí v České republice. Diplomová práce*. Plzeň: Právnická fakulta ZČU, 2022, s. 54.

Procesní rovina ochrany před domácím násilím je obsažena v rámci vybraných ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních³¹ (dále jen „ZŘS“), přičemž se jeví širší než ta hmotněprávní.³² Nakolik však procesní instituty v podobě předběžných opatření slouží k realizaci hmotněprávní ochrany před domácím násilím. Procedurální ochrana se týká předběžných opatření, jejich účel tkví v poskytnutí včasné a prozatímní ochrany ohrožené osoby. Speciální úprava v ZŘS vykazuje několik odlišností od té obecné, když za zmínku stojí především stanovení kratších lhůt v případě rozhodování o nařízení předběžného opatření do 48 hodin bez nařízení jednání nebo rozhodnutí o odvolání do 7 dnů ode dne jeho podání. Další odlišností je, že rozhodnutí o nařízení předběžného opatření je vykonatelné jeho vydáním. Předběžná opatření jsou dispozitivní povahy, neboť řízení o nich se začíná zpravidla na návrh, kdy navrhovatelem může být samotná oběť (přímo či nepřímo), ale i státní zastupitelství. Soud má pouze dvě alternativy, jak s návrhem naložit, a to buď nařídí předběžné opatření, nebo návrh zamítne. Soud však nemá možnost takový návrh odmítnout, čímž se pasivně upevňuje ochrana potencionální oběti, kdy soud musí předloženou věc alespoň rámcově zhodnotit. Navrhovatel má vždy povinnost tzv. osvědčení tvrzených skutečností o tom, že je obětí domácího násilí, nikoliv povinnost důkazní.³³

Veřejnoprávní ochrana je širšího charakteru, neboť zahrnuje předpisy správního práva, tak i práva trestního. Z hlediska využitelnosti je významné ustanovení zákona o policii ČR, které umožňuje orgánu Policie ČR (dále jen „PČR“) vykázat osobu ze společného obydlí na nezbytně nutnou dobu, a to za odůvodněného předpokladu hrozby útoku na zákonem chráněný zájem (život, zdraví, svobodu, lidskou důstojnost).³⁴ Ve většině případů bývá totiž příslušník policejního sboru první osobou, která je schopná pomoci oběti domácího násilí, čímž utváří model prevence i intervence skrze tzv. policejní vykázání, které může být učiněno na maximální dobu deseti dní.³⁵ Policejní vykázání je faktickým pokynem příslušníka PČR, a to ve smyslu preventivního (zabraňujícího) opatření v reakci na nebezpečné jednání agresora, kdy je třeba co nejrychleji oddělit oběť od agresora a poskytnout jí čas k řešení celé situace.

Dle názoru NSS ČR musí Policie ČR dostatečně prověřit bezprostřední hrozbu nebezpečí a učinit přijetí rychlého a efektivního řešení.³⁶ Zároveň musí být naplněn požadavek řádnosti odůvodnění ve vztahu k objektivní skutečnosti (hrozby

³¹ Ust. § 400 až § 414 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

³² Procesní ochrana považována za širší oproti hmotněprávní, neboť navíc zahrnuje i ochranu osobnosti. Více viz KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka; HRUŠÁKOVÁ, Milana; WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Rodinné právo*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 356.

³³ Usnesení ÚS ČR ze dne 26. 03. 2009, sp. zn. III. ÚS 163/09.

³⁴ Policejní vykázání si lze stručně demonstrovat na jednotlivých krocích, které je nutno učinit: (1) Policisté zjišťují a vyhodnocují nebezpečí a rizika ohrožené osobě, a to tzv. metodou SARA (angl. *Spousal Assault Risk Assessment*). (2) Policista ústně oznámí vykázání konkrétní osoby, přičemž toto oznámení směřuje osobě vykázané i ohrožené. (3) Policista vyhotoví písemné potvrzení o vykázání, proti kterému je možno podat námitky.

³⁵ Ust. § 44 až § 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Rozsudek NSS ČR ze dne 02. 05. 2013, sp. zn. 6 As 62/2012.

bezprostředního útoku na chráněné zájmy), kdy však nejde o nabytí úplné jistoty, ale ani o svévolné uvážení.³⁷ Vedle toho může být domácí násilí kvalifikováno jako jeden z přestupků proti občanskému soužití.³⁸ V obecné rovině se však může dotknout i odpovědnosti za přestupek proti veřejnému pořádku (typ. rušení nočního klidu³⁹), či přestupek maření vykazání ze společného obydlí.⁴⁰

Trestněprávní úprava institutů předběžných opatření obsažená v trestním řádu stanovuje oprávnění, aby bylo obviněnému uloženo jedno z předběžných opatření, a to konkrétně zákaz styku s poškozeným či osobami blízkými či jinými osobami, ale i zákaz vstupu do společného obydlí s poškozeným, jakož i zdržování se v takovém místě či jeho bezprostředním okolí.⁴¹ Předběžné opatření přitom může trvat tak dlouho, dokud to vyžaduje jeho účel, max. však do právní moci rozhodnutí ve věci.⁴² Za nerespektování předběžného opatření trestní povahy může následovat uložení pořádkové pokuty, nařízení jiného předběžného opatření nebo vzetí do vazby. Nesmíme zapomínat na fakt, že předběžná opatření „trestní“ povahy nemají sloužit jako možnost rychlého potrestání pachatele. V této souvislosti je nezbytné poukázat na výchozí aspekt, na který upozornil i ÚS ČR, tedy že dochází k prolínání civilní a trestní roviny ochrany, když se kontrárně střetávají jednotlivá ustanovení trestního řádu a ZŘS.⁴³

Trestní zákoník obsahuje rovinu ochrany žen před násilím a domácím násilím v jednotlivých skutkových podstatách vymezených trestných činů.⁴⁴ Nejpriznáčnějším trestným činem je týrání osoby žijící ve společném obydlí,⁴⁵ jehož smyslem bylo mj.

³⁷ ŠTEINBACH, Miroslav. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 88-89.

³⁸ Ust. § 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ Ust. § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

⁴⁰ Explicitní úprava vybraných konfliktních situací mezilidských vztahů, typ. vykazujících některé znaky domácího násilí, je formálně klasifikovaná jako přestupky v zákoně o některých přestupcích. Viz STRAKOŠ, Jan. *Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 94 a 159-160.

⁴¹ Ust. § 88c zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Ust. § 88n trestního řádu.

⁴³ Usnesení ÚS ČR ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 3512/14: „*Předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí ve smyslu § 400 an. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, a předběžné opatření podle § 88b an. trestního řádu mají shodný účel spočívající v poskytnutí včasné a prozatímní ochrany (životu, zdraví, svobody či důstojnosti) dotčenému jednotlivci (poškozenému, resp. oběti trestného činu), příp. jeho blízkým proti škodlivému chování odpůrce (obviněného) s nimi žijícího ve společné domácnosti. Pokud byly splněny zákonné podmínky pro podání návrhu na nařízení předběžného opatření (§ 88b TR) a tento návrh podává státní zástupce, má tak činit podle TR, a nikoliv podle zákona č. 292/2013 Sb., a to především z důvodu ucelenosti již probíhajícího trestního řízení a také jeho speciality, včetně použitých nástrojů trestněprávní regulace a vymezení působnosti orgánů činných v trestním řízení.*“

⁴⁴ Demonstrativně se může jednat o jednu z následujících skutkových podstat trestných činů: týrání svěřené osoby (§ 198 TZ), nebezpečné vyhrožování (§ 353 TZ), nebezpečné pronásledování (§ 354), omezení osobní svobody (§ 171), ublížení na zdraví (§ 145 TZ), vydírání (§ 175 TZ) a další.

⁴⁵ Úmyslný trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí dle dikce ust. § 199 odst. 1 trestního zákoníku: „*Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.*“ Objektivní stránka

právě posílení ochrany před domácím násilím.⁴⁶ Vedle trestných činů proti životu a zdraví, je nutno vyzdvihnout především trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Je nasnadě zmínit i možnou právní limitaci dotýkající se institutu souhlasu poškozeného, kdy u řady trestných činů může dojít k tomu, že pachatel domácího násilí využije svého vlivu nad obětí k tomu, aby ta nedala souhlas s trestním stíháním (např. u znásilnění mezi manžely), čímž není splněna zákonná podmínky pro pokračování v trestním stíhání.⁴⁷ V kontextu dalšího textu se zaměříme především na skutkovou podstatu trestného činu znásilnění.⁴⁸

Nejen v očekávání tlaku ze strany EU se už nějaký čas objevují snahy o rekonfiguraci skutkové podstaty trestného činu znásilnění v ČR, která je založena na prvku násilí.⁴⁹ Trestnost za znásilnění však rigorózně předpokládá nesouhlas oběti, který může být vyjádřen aktivně i pasivně, taková koncepce převládá např. v Německu.⁵⁰ Podstatou zůstává, že pachatel dopouštějící se znásilnění překoná nesouhlasný postoj oběti, čímž si proti její vůli vynutí pohlavní styk, resp. penetraci.⁵¹ Skutková podstata by zůstala naplněna, i pokud by oběť zanechala obrany, protože shledala jakýkoliv odpor za zbytečný a situaci vyhodnotila pod vlivem mnoha okolností

---

spočívající v aktu týrání byla nesčetněkrát soudně vyložena např. rozhodnutí NS ČR ze dne 14. 09. 2005, sp. zn. 3 Tdo 1160/2005. Zvláštní druh týrání může představovat i neskrývaná nevěra, pokud jí poškozená osoba vnímá jako těžké psychické příkoří a pachatel tento fakt zneužívá k jejímu ponížení, viz. usnesení NS ČR ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1289/2013. Pojem společné obydli byl rovněž podroben soudnímu výkladu viz. usnesení ÚS ČR ze dne 12. 11. 2009, sp. zn. III. ÚS 1285/2009.

⁴⁶ Usnesení NS ČR ze dne 23. 02. 2016, sp. zn. 7 Tdo 207/2016.

⁴⁷ Vybraných trestných činů se však daný institut netýká, a to např. trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí či týrání svěřené osoby, kdy tyto trestné činy je možné stíhat bez ohledu na vůli poškozeného (oběti). Více viz. ust. § 163 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád soudní, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ Ust. § 185 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů: (1) „Kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilím nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.“ (2) „Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží, b) na dítěti, nebo c) se zbraní.“

⁴⁹ Převažující prvek násilí znamená, že pachatel musí překonat či oslabit vážně míněný odpor znásilňované osoby, čímž dosáhne pohlavního styku proti vůli takové osoby, přičemž uvedený odpor musí být důkazně prokazatelný. Více viz JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. Praha: Leges, 2022, s. 627-629.

⁵⁰ Judikatura i jurisprudence přitom považují za elementární znak znásilnění právě nesouhlas, nikoliv nutně násilí. KRAUSOVÁ, Marta; ZACHOVÁ, Magdalena. *Skutková podstata znásilnění v právních řádech států, kde je znásilnění definováno na základě absence souhlasu. Srovnávací studie č. 5.404*. Praha: Kancelář PS, Parlamentní institut, 2022, s. 8.

⁵¹ Česká soudní praxe přistupuje k výkladu pojmu pohlavního styku srovnatelného se souloží značně permissivně. Nejvyšší soud ČR například judikoval, že znásilněním je i situace, kdy pachatel sáhne ženě rukou přes legíny do rozkroku (usnesení NS ČR ze dne 8. 12. 2021, sp. zn. 4 Tdo 1233/2021). V jiném rozhodnutí bylo zase vysloveno, že za znásilnění je třeba považovat i situaci, kdy pachatel sáhne rukou pod šaty oběti (ženy), odsune její spodní prádlo a následně vsune prsty do vaginálního otvoru (usnesení NS ČR ze dne 24. 3. 2022, sp. zn. 4 Tdo 73/2022).

za beznadějnou.⁵² Trestněprávní úprava znásilnění v ČR předpokládá naplnění několika základních znaků skutkové podstaty, kterými je násilí, jeho pohrůžka nebo pohrůžka jiné těžké újmy,⁵³ donucení,⁵⁴ pohlavní styk nebo zneužití bezbrannosti.⁵⁵ Nejpodstatnějším znakem znásilnění zůstává absence souhlasu oběti s pohlavním aktem, když právě nesouhlas značí neochotu k sexuálnímu kontaktu. Ve světle novelizačních nálad a unijních tendencí nutno pozitivně hodnotit vhodnost explicitní implementace volního aspektu (ne/souhlasu) do pojmového vymezení skutkové podstaty trestného činu znásilnění.⁵⁶ Některé zdroje hovořily o tom, že by takové

---

⁵² Například za situace, kdy oběť znásilnění předstírala spánek, aby tím eliminovala hlubší negativní dopady (újmu na zdraví v podobě fyzického poranění), jak plyne z usnesení NS ČR ze dne 6. 12. 2022, sp. zn. 4 Tdo 1096/2022.

⁵³ Pojem násilí či jeho pohrůžka se, nejen ve smyslu výkladového ust. § 119 trestního zákoníku, rozumí *via absoluta* (pachatel svým násilným projevem dosáhne pohlavního spojení), ale i *via compulsiva* (psychické násilí). Oběť znásilnění může podlehnout agresorovi i pod psychickým nátlakem (usnesení NS ČR ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1023/2021). Nicméně oběma formami násilí může být oběť znásilněna i tak, že je donucena k manuální stimulaci tzv. masturbaci údu pachatele (usnesení NS ČR ze dne 16. 3. 2022, sp. zn. 8 Tdo 163/2022).

⁵⁴ Pojmu „donucení násilím“ se rovněž věnoval NS ČR ve svém usnesení ze dne 4. 8. 2021, sp. zn. 8 Tdo 699/2021, ve kterém došel k závěru, že je oběť znásilnění donucena násilím i tehdy, pokud v důsledku způsobeného stresu není schopna verbální komunikace, ale i tak dává pachateli najevo svůj nesouhlas způsobem svého chování, zejména postojem či polohou těla (zkřížení nohou, blokáce koleny aj.), ale násilné jednání pachatele tuto polohu změní tím způsobem, že může dojít k pohlavnímu styku (roztáhnutí nohou).

⁵⁵ Otázka zneužití bezbrannosti mnohdy činí výkladové i kvalifikační komplikace, byť se značná část judikaturní praxe již s vymezením tohoto pojmosloví vypořádala. Obecně se jedná o stav, kdy oběť není schopna projevit svoji vůli a klást odpor. Opět NS ČR ve svém usnesení ze dne 31. 08. 2021, sp. zn. 7 Tdo 833/2021, stanovil, že bezbrannost je dána nízkým věkem (v dané věci hranicí 5 let), kdy oběť není schopna náležitě projevit svoji vůli, když není schopna pochopit jednání pachatele, čímž se nemůže ani náležitě bránit útoku. V jiném případě se soud věnoval situaci, kdy oběť znásilnění v důsledku dechových cvičení utrpěla hyperventilaci, čímž následně nebyla schopna ovládat své tělesné pohyby a vyjádřit tak svůj nesouhlas, přičemž tohoto stavu pachatel využil ke znásilnění (usnesení NS ČR ze dne 17. 02. 2022, sp. zn. 4 Tdo 1367/2021). Někdy se však hovoří i o tzv. relativní bezbrannosti, která se vykládá restriktivně. Ve stavu relativní bezbrannosti má oběť sníženou schopnost projevit svoji vůli, kdy nechápe pachatelovo jednání, proto jí ani nedochází jeho důsledku, čímž adekvátně nezareaguje na hrozící nebezpečí. Otázce bezbrannosti se ve vztahu k nezletilým věnoval NS ČR v usnesení ze dne 4. 10. 2023, sp. zn. 6 Tdo 879/2023, nebo ze dne 25. 10. 2023, sp. zn. 4 Tdo 913/2023, kdy došlo ke zneužití bezbrannosti oběti pro nízký věk a následnému znásilnění uskutečněním pohlavního styku jinak, než souloží.

⁵⁶ Uvedené teze pramenily z postoje Evropského soudu pro lidská práva, který v rozsudku ze dne 04. 12. 2003 ve věci M. C. proti Rumunsku, stížnost č. 39272/98, vyslovil závěr, že rigidní setrvání na důkazu fyzického odporu u sexuálních trestných činů může představovat porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, příkladně čl. 3 zákazu mučení či čl. 8 práva na respektování soukromého života. Konkrétně by se dalo usuzovat, že pokud by se oběť aktivně nebránila, čímž by se přijal závěr, že se nejedná o znásilnění, tak by došlo k porušení základních práv této oběti. ESLP považuje znásilnění za nelidské a ponižující zacházení, ale zejména závažný zásah do sexuální integrity člověka, jakož i jeho soukromí. Dle ESLP mají však státy povinnost zajistit, aby takové činy vážných zásahů do lidských

výslovné zakotvení ne/souhlasu do skutkové podstaty znásilnění bylo přínosné.⁵⁷ K takové rekonstrukční reflexi skutečně došlo, neboť ke dni 20. 12. 2023 Vláda ČR schválila rekonstrukci skutkové podstaty trestného činu znásilnění tak, aby vycházela z koncepce nesouhlasu.⁵⁸ Znásilnění tak bude nyní chápáno jako nesouhlasný pohlavní styk namísto silou vynuceného pohlavního styku.

Návrh nové směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí

Představený návrh nové směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí se krom jiného váže ke skutečnosti, že v obecném měřítku představují oba jevy jednu z nejvýraznějších forem porušování lidských práv a svobod s vysokou mírou latence.⁵⁹ Dozajista se představený návrh orientuje na skutečnost, že se žena dostává do pozice nejčastější oběti domácího násilí, což je podmíněno přetrvávající rodovou nerovností obou pohlaví. Násilí na ženách se po dlouhou dobu věnuje mezinárodní pozornost,⁶⁰ přičemž jeho pozitivní definici nabídla Organizace spojených národů (dále jen „OSN“) v deklaraci o odstranění násilí páchaného na ženách ze dne 1993.⁶¹ Referenčním východiskem předkládaného návrhu se dle jeho důvodové zprávy stala tzv. Istanbulská úmluva⁶² pocházející od Rady Evropy. Některé evropské státy, kdy mezi nimi je i několik členských států EU, přitom tuto úmluvu neratifikovalo (např. ČR, Bulharsko, Maďarsko či Slovensko), proto má předložený návrh EU vyplnit mezeru v oblastech této ochrany.⁶³ Shodně jako i v jiných oblastech, ve kterých EU prosazuje postupně svůj vliv, tak i v rámci násilí na ženách a domácího násilí poukazuje na to, že nedochází z vnitrostátní úrovně k dostatečné ochraně, proto je na základě zásady subsidiarity vhodnější, aby sledovaných cílů bylo dosaženo z unijní úrovně.⁶⁴

---

práv byly trestné, ale i efektivně stíhatelné, proto je nepřijatelné rigidní konstrukcí trestněprávní definice umožnit jejich netrestnost.

⁵⁷ KARTUSOVÁ, Denisa; VANČA, Tomáš. Od redefinice trestného činu znásilnění k legislativním úpravám. In: *epravo.cz* [online]. Zveřejněno dne 20. 09. 2023. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/od-redefinice-trestneho-cinu-znasilneni-k-legislativnim-upravam-116865.html>>

⁵⁸ ŘEPKA, Vladimír. Vláda schválila redefinici trestného činu znásilnění. In *justice.cz* [online]. Zveřejněno dne 20. 12. 2023. Dostupné z: <<https://justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy/-/clanek/vlada-projedna-navrh-redefinice-trestneho-cinu-znasilneni>>

⁵⁹ POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti riešenia domáceho násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 141.

⁶⁰ Nutno zmínit i Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1980.

⁶¹ Deklarace OSN o odstranění násilí páchaného na ženách z roku 1993 vymezuje toto násilí jako „jakýkoliv čin, rodově podmíněného násillí, který způsobí nebo by mohl způsobit tělesnou, sexuální a duševní újmu či utrpení žen, včetně hrozby takovými činy, zavražďování nebo úmyslného omezování svobody, a to ve veřejném i soukromém životě“.

⁶² Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násillí vůči ženám a domácího násillí (CETS) z roku 2014, COM/2016/111.

⁶³ KRAUSOVÁ, Marta; ZACHOVÁ, Magdalena. *Skutková podstata znásillnění v právních řádech států, kde je znásillnění definováno na základě absence souhlasu. Srovnávací studie č. 5.404*. Praha: Kancelář PS, Parlamentní institut, 2022, s. 12.

⁶⁴ Na tuto nedostatečnost odkazuje mimo Evropské komise i např. Agentura Evropské unie pro základní práva, když prezentuje názor, že v současné době nejsou potřeby a práva žen v EU dostatečně naplňovány. Viz FRA. *Násillí na ženách: průzkum napříč EU. Stručně*

Představený návrh rozeznává domácí násilí ve dvou rovinách, a to buď jako druh násilí, které je explicitně klasifikovatelné jako specifický trestný čin, nebo jakýkoliv trestný čin spáchaný v rámci rodiny či domácnosti, včetně současných a bývalých manželů.⁶⁵ Pochopitelně tento návrh přináší i vlastní výklad pojmu domácího násilí, který je právě onou dílčí definicí.⁶⁶ Stejně jako v případě domácího násilí, tak i u násilí páchaného na ženách tento návrh přináší vlastní vymezení,⁶⁷ nehledě na které můžeme identifikovat několik typizovaných znaků takového násilného jednání. Žena jako oběť (domácího) násilí bývá většinou materiálně závislá na svém partnerovi, což je podtrženo i její submisivností spojenou až se slepou poslušností.⁶⁸ Takové jednání cílí na to, aby v ženě vyvolalo negativní pocity (strach, úzkost, depresi, bezmoc, beznaději, méněcennost aj.), ale i pocit viny a studu. Nezřídka bývá násilí na ženě doprovázeno i sexuálním útlakem.⁶⁹ Neblahost se projevuje v tom, že žena ve většině případů pne silnou citovou vazbou k agresorovi, přičemž i naivně doufá ve zlepšení situace či přímo omlouvá násilné jednání. Ojedinelá není ani sociální izolace projevující se min. sociálními styky.⁷⁰ Ve smyslu dotčeného návrhu pak oba pojmy obsahují podobné prvky, které se vztahují k obecnému vnímání domácího násilí, jakož i násilí páchaného na ženách.

Násilí páchané na ženách je vedeno různými motivy a vzorci deviantního chování, které mohou předurčovat i následný druh traumatické poruchy. Z těch

---

o výsledcích. Lucemburk – Vídeň: Úřad pro publikace Evropské unie, Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014, s. 7.

⁶⁵ Bod 4 preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

⁶⁶ Čl. 4 písm. b) návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí: „*Pro účely této směrnice se rozumí „domácím násilím“ všechny násilné činy, které vedou nebo mohou vést k fyzické, sexuální, psychické nebo ekonomické újmě nebo utrpení, k nimž dojde v rámci rodiny či domácnosti, bez ohledu na biologické nebo zákonné vazby nebo mezi bývalými či současnými manželi či partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí či sdílel s obětí stejné bydliště*“.

⁶⁷ Čl. 4 písm. a) návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí: „*Pro účely této směrnice se rozumí „násilím vůči ženám“ genderově podmíněné násilí, které je zaměřeno vůči ženě či dívce proto, že se o ženu či dívku jedná, nebo které ženy či dívky postihuje ve vyšší míře, včetně všech takových násilných činů, které vedou nebo mohou vést k fyzické, sexuální, psychické nebo ekonomické újmě nebo utrpení, včetně vyhrožování takovými činy, donucování či svévolného zbavení svobody, ať na veřejnosti nebo v soukromí*“.

⁶⁸ Vedle toho můžeme pojmově vymezit tzv. partnerské násilí jako útočné a nátlakové chování, včetně fyzických, sexuálních a psychologických činů, ale i ekonomický nátlak, které jedinci užívají vůči svým partnerům bez jejich souhlasu. Více viz DALIGAND, Liliane; BEDIN, Véronique. *Násilí v partnerských vztazích*. Praha: Portál, 2014, s. 10-13. Dále též také MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, Branislava; TOUFAROVÁ, Marie a Dana POKORNÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2007, s. 10-13.

⁶⁹ V této souvislosti může docházet k trestné činnosti proti lidské důstojnosti, např. k trestnému činu znásilnění, a to manželskému znásilnění. Právní praxe ukázala a jurisprudence podpořila, že i vdaná žena může být znásilněna ze strany svého manžela. *In concreto* se vdaná žena může stát obětí domácího násilí ze strany svého manžela, který ji přitom donutí k nevolnímu pohlavnímu styku. Manželství potom ztěžuje odhalení, jakož i prokázání domácího násilí v trestněprávní rovině, když žena odmítá svědčit proti svému manželovi.

⁷⁰ POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti riešenia domáceho násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 67.

nejčastějších traumatizujících následků se jedná o syndrom týrané ženy,⁷¹ posttraumatická stresová porucha⁷² či Stockholmský syndrom.⁷³ V případě násilí na ženách sehraje svoji úlohu otázka rodové podmíněnosti, kdy rodové a genderové stereotypy působí na vnímání ženství tak, že žena má být podmíněna svému muži, který je jakousi hlavou rodiny.⁷⁴ V moderních evropských společnostech se tento stereotyp už převážně nevyskytuje, alespoň ne formálně. Současná doba je příznačná rovností mužů a žen, přičemž tato rodová rovnost je chápána jako základní právo a zakotvená společenská hodnota moderních států i samotné EU.⁷⁵ Evropská unie přitom zavedla nemalé množství právních předpisů k prohloubení zásady rovného zacházení mezi muži a ženami, přičemž dosáhnout kýženého pokroku se zdá stále býti strnulé a nedostatečné.⁷⁶ Jedním z významných počinů bylo přijetí směrnice o obětech trestných činů,⁷⁷ která stanovila povinnost k zajištění toho, aby všem

⁷¹ Syndrom týrané ženy (angl. *Battered Woman Syndrome*) je psychická reakce na domácí násilí projevující se v různých podobách např. emocionální změnou či sociální izolací. Tato porucha čítá čtyři fáze, a to popření (*denial*) → vinu (*guilt*) → osvícení (*enlightenment*) → odpovědnost (*responsibility*). Více viz WALKER, E. A. Leonore. (ed.). *The Battered Woman Syndrome*. Third Edition. NYC: Springer, 2009. 512 s. ISBN 978-0826102522.

⁷² Posttraumatická stresová porucha (angl. *Posttraumatic Stress Disorder*) je reakcí na zvláštní traumatizující událost a silný stresový zážitek, kterým je bezpochyby právě domácí násilí, obzvláště pro ženu. Tato porucha se mj. projevuje změnou chování, která je delšího časového trvání, nebo i fyziologickými změnami (poruchy spánku, nevolnosti, zvýšená podrážděnost aj.). Více viz BREMNER GAVIN, J. *Posttraumatic Stress Disorder*. New Jersey: John Wiley & Sons Inc, 2016. 448 s. ISBN 9781118356111.

⁷³ Stockholmský syndrom je velmi specifickou emoční reakcí na způsobené útrapy, kdy oběť získá velmi silnou citovou vazbu k agresorovi, jež se jeví jako láska. Toto citové pouto však není vyvoláno pocitem lásky, jak se může zdát, nýbrž pocitem strachu a úzkosti. Bohužel, jeho projev je projevu lásky velmi podobný, proto bývá tato příčina častokrát zaměňována (typ. oběť se zamilovala do násilníka či kriminálního). Více viz KLIKOVAC, Igor. *Stockholm Syndrome*. Sheffield: Smith|Doorstop Books: 2018. 36 s. ISBN 9781912196180.

⁷⁴ Genderové stereotypy mohou být definovány jako zjednodušující a zaujaté představy týkající se vlastností, názorů a rolí žen či mužů ve společnosti, zaměstnání a rodině. Tato definice vyplývá z Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026, s. 6.

⁷⁵ Čl. 2 Smlouvy o Evropské unii a čl. 21, 23 Listiny základních práv Evropské unie.

⁷⁶ Ohlédneme-li se k historickému vývoji unijních tendencí k prosazování rodové rovnosti, pak nemusíme chodit daleko, ale stačí se navrátit k roku 2012, kdy Evropský hospodářský a sociální výbor vypracoval stanovisko na téma „Odstranění domácího násilí vůči ženám“ pod značkou 2012/C 351/05. V tomto stanovisku mj. označil domácí násilí za útok na důstojnost, tělesnou a duševní integritu, lidská práva a jiné zásady demokratické společnosti. Posléze byla v roce 2015 představena Strategie EU pro rovnost mezi ženami a muži (2014/2152(INI)) přijatá Evropským parlamentem, který tím vznesl několik výzev na Evropskou komisi k přijetí vhodných opatření v rámci boje proti domácímu násilí. Následovaly i sekundární právní akty v podobě přijetí některých směrnic (2012/29/EU či 2011/99/EU). V neposlední řadě je třeba upozornit na Strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (COM/2020/152 final), ale i Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv (COM/2021/102 final), ze kterých opětovně pramení závazek EU vypořádat se s genderově podmíněným násilím.

⁷⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25.10.2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu. Jednotlivá práva obsažená v této směrnici se týkají poskytování informací, podpory a ochrany, ale i umožnění

obětím trestných činů, jakož i jejich rodinným příslušníkům byla zajištěna jejich práva v maximální možné míře s náležitým respektem a nediskriminačním zacházením.

Předkládaná právní úprava má za cíl upevnit prevenci a posílit potírání násilí vůči ženám, jakož i domácímu násilí, a to za sledování účelu zajištění vysoké míry bezpečnosti, což v konečném důsledku má přispět k zajištění prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Z obsahového hlediska se představený návrh orientuje na kriminalizaci vybraných forem násilí vůči ženám, posílení přístupu oběti ke spravedlnosti a právům na její ochranu, fakticitu podpory obětí, prevenci a posílení koordinace a kooperace vnitrostátní i unijní úrovně ochrany práva.⁷⁸ Předmětně má nová úprava stanovit minimální pravidla týkající se prevence a potírání obou zmíněných, a to *in concreto* vymezením trestných činů a trestů; jednotlivá práva obětí všech forem takového násilí v trestním řízení, jakož i v jeho průběhu, ale i po jeho skončení; ochrany obětí a jejich efektivní podpory.⁷⁹ V dalším textu se zaměříme na definované trestné činy, které návrh směrnice nově nabízí ve druhé kapitole nazvané „Trestné činy týkající se sexuálního vykořisťování žen a dětí a počítačové kriminality“. Jedná se o znásilnění, mrzačení ženských pohlavních orgánů, sdílení intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu, kybernetického pronásledování či obtěžování a podněcování.

Na prvním místě stojí vymezen trestný čin **znásilnění**, jež zahrnuje úmyslné jednání v podobě jakéhokoli aktu sexuální penetrace (vaginální, anální či orální), k němuž žena nedala souhlas, a to i jakoukoli částí lidského těla nebo předmětem.⁸⁰ Trestné má být i jednání spočívající v zapříčinění účasti ženy na takovém nedobrovolném aktu, ale fakticky páchaného jinou osobou.⁸¹ Trestný čin znásilnění

---

efektivní účasti v trestním řízení, a to prostřednictvím práva rodinných příslušníků obětí; práva na porozumění; práva na informace; práva na podporu; práva účasti v trestním řízení a práva na „zvláštní“ ochranu.

⁷⁸ RAMARU, Alina Elena; MARTIN MIRAUT, Laura. Violence against Women within the Framework of the European Union. Present and Future of European Directive. In: *The International Conference European Union's History, Culture and Citizenship*. Bucharest: University of Pitesti, C. H. Beck, 2023, p. 148-150.

⁷⁹ Čl. 1 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

⁸⁰ Příprava této úpravy byla motivována Istanbulskou úmluvou, kterou se motivovalo i OSN, když je vhodné poukázat na nezávazný tzv. modelový zákon o znásilnění (angl. *Model Rape Law / A Framework for legislation on rape*) z roku 2021, který byl představen jako součást zprávy speciálního zpravodaje o násilí proti ženám, jejich příčinám a následcích (angl. *Special rapporteur on violence against women, its causes and consequences*), jež byl prezentován Radě OSN pro lidská práva. Toto legislativní vodítko předpokládá čtyři základní znaky, které by měla obsahovat skutková podstata trestného činu znásilnění. Jednak by měla směřovat k ochraně tělesné integrity a sexuální autonomie. Dále by měla zahrnovat ochránit všechny osoby (genderová neutralita). Potom by měla uvést skutky, které kriminalizuje jako znásilnění. No a konečně vyjadřovat nesouhlas a použití síly či nátlaku. KRAUSOVÁ, Marta; ZACHOVÁ, Magdalena. *Skutková podstata znásilnění v právních řádech států, kde je znásilnění definováno na základě absence souhlasu. Srovnávací studie č. 5.404*. Praha: Kancelář PS, Parlamentní institut, 2022, s. 10.

⁸¹ Nejspíše se tím má na mysli situace, kdy je žena svedena, a proto svolná k pohlavnímu styku s mužským pachatelem A, ale samotný akt je proveden mužem B. Tato situace může být způsobena i uvedením ženy v omyl, když je například přemluvena mužem A k sexuálním hrátkám spočívajícím v zakrytí očí, kdy žena s tím souhlasí, ale domnívá se, že stále bude

v dikci uvedeného ustanovení, tak skýtá několik znaků. Znásilnit není možné ženu, která se sexuálním aktem souhlasí, proto se vždy musí jednat o akt bez dobrovolného souhlasu ženy.⁸² Volní nedobrovolnost se přitom presumuje i v případě, že by žena nebyla schopna vyjádřit svobodnou vůli v důsledku fyzického či psychického stavu (bezvědomí, intoxikace,⁸³ spánek, nemoc aj.), přičemž by zároveň došlo ke zneužití takového stavu.⁸⁴ Sexuální penetrace bez souhlasu ženy by měla být kvalifikována jako trestný čin znásilnění i v případě, že by se odehrála mezi manžely či partnery.⁸⁵ Kdo se dopustí znásilnění, tak by měl být potrestán odnětím svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osmi let. Návrh se tak přiklání ke konsensuální koncepci chápání znásilnění namísto preferování koncepce vystavěna na násilí.⁸⁶

Na druhém místě je kriminalizováno jednání spočívající v **mrzačení** ženských pohlavních orgánů, kdy pachatel úmyslným jednáním provede excizi (částečné nebo úplné odstranění klitorisu nebo velkých stydkých pysků), infibulaci (uzavření velkých stydkých pysků či jejich sešití pro zúžení vaginálního otvoru), jakékoliv jiné mrzačení ženských pohlavních orgánů (provedení drastických, a nikoliv léčebných či lékařských zákroků v podobě změn na ženských pohlavních orgánech). Zároveň je kriminalizováno i jednání spočívající v donucení ženy k podstoupení některého z vyjmenovaných aktů, a to *via absoluta* i *via compulsiva*. Za takové trestné jednání má hrozit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pěti let. Uvedené praktiky způsobují enormní fyzickou a emoční újmu jejich obětem, přičemž si většinou žádají odbornou lékařskou péči.⁸⁷ Historicky vzato mnohé z těchto činností bylo kulturně či nábožensky motivováno a chápáno jako tradiční rituál či zvyk.⁸⁸ Postupující

---

souložit s mužem A, kdežto ten po zakrytí očí přivede muže B, který se ženou vykoná pohlavní styk. Takový scénář není fiktivností, což deklaruje soudní praxe (usnesení NS ČR ze dne 14. 09. 2022, sp. zn. 11 Tdo 453/2022 – kdy masér uvedl ženu v omyl a následně ji znásilnil).

⁸² Trestnost za znásilnění rigorózně předpokládá nesouhlas oběti, který může být vyjádřen aktivně i pasivně. Podstatou zůstává, že pachatel dopouštějící se znásilnění překoná nesouhlasný postoj oběti, čímž si proti její vůli vynutí pohlavní styk., resp. penetraci, ve smyslu navržené úpravy, ale i soudní praxe. Skutková podstata by zůstala naplněna, i pokud by oběť zanechala obrany, protože shledala jakýkoliv odpor za zbytečný a situaci vyhodnotila pod vlivem mnoha okolností za beznadějnou.

⁸³ Tento stav už min. česká judikaturní praxe ve vztahu k trestnému činu znásilnění reflektuje, jak plyne z usnesení NS ČR ze dne 24. 02. 2022, sp. zn. 6 Tdo 64/2022, ve kterém soud posuzoval situace, kdy oběť byla záměrně přivedená do stavu opilosti, ve kterém byla následně znásilněna.

⁸⁴ Čl. 5 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

⁸⁵ Bod 14 preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí. Konečně, i v případě manželského pohlavního styku jsou oba partneři nuceni respektovat svobodu rozhodování v sexuální oblasti druhého manžela. Celá věc může dojít až do takové krajnosti, kdy intimnosti mezi manžely, ale samozřejmě i vzplanutí mezi neznámými osobami, dojde natolik daleko, že dojde k uskutečnění pohlavního styku, v jehož průběhu však jeden aktér projeví vůli o jeho ukončení, přičemž pokud druhý aktér tuto vůli nerespektuje a v pohlavním styku pokračuje, tak se dopustí znásilnění.

⁸⁶ PICCHI, Marta. Violence against Women and Domestic Violence: The European Commission's Directive Proposal. In: *Athens Journal of Law*. 2022, vol. 8, is. 4, p. 401.

⁸⁷ Ibid, p. 401.

⁸⁸ HUGHES, Karen. The Criminalization of Female Genital Mutilation in the United States. In: *Journal of Law and Policy*. 1995, vol. 4, is. 1, p. 342 a 361.

kriminalizace tohoto druhu trestné činnosti v různých částech světa představovala určitý instrument sociální a kulturní transformace.⁸⁹

Velmi pozitivně lze vnímat, že představený návrh operuje s novou kategorií trestné činnosti, jež označíme pojmem „**kybernetického násilí**“,⁹⁰ pod který jsme nadále schopni subsumovat několik podkategorií jednotlivých protiprávních jednání genderově podmíněného násilí.⁹¹ Tato nová forma násilí přitom vykazuje rostoucí tendenci s nepoměrným dopadem na ženskou část populace, které způsobuje vážné dopady na jejich život.⁹² První trestný čin z této kategorie se týká **sdílení** intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu oprávněného (dále jen „sdílení“).⁹³ Kdo úmyslně zpřístupní intimní obrázky nebo videa či jiné materiály intimní povahy vyobrazující sexuální praktiky jiné osoby bez jejího souhlasu velkému množství koncových uživatelů prostřednictvím ICT, bude potrestán trestem odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně jeden rok. Vedle toho by mělo být trestným i jednání, které představuje výroba takových materiálů, ale i hrozba takového jednání.⁹⁴ Trestný čin „sdílení“ sestává z několika znaků, kdy se musí jednat o úmyslné jednání, nikoliv nedbalostní. Předmětně se musí týkat intimních, a proto citlivých osobních materiálů sexuální povahy vztahujících se k určité osobě.⁹⁵ Dále musí absentovat souhlas s takovým sdílením, resp. zveřejněním, ze strany oprávněné osoby k udělení takového souhlasu (toho, koho se materiály týkají, koho vyobrazují). Dále musí být sdíleno velkému množství koncových uživatelů.⁹⁶ Vlastní sdílení musí proběhnout

---

⁸⁹ V roce 1982 došlo ke kodifikaci zákazu mrzačení ženských pohlavních orgánů (angl. female genital mutilation) ve Švédsku. Následoval rok 1985, kdy bylo toto jednání zakázáno ve Spojeném království.

⁹⁰ Čl. 4 písm. d) návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí: „*Pro účely této směrnice se rozumí „kybernetickým násilím“ jakýkoli násilný čin, na který se vztahuje tato směrnice a který je spáchán, k němuž je napomáháno, nebo který nabývá vážnějšího charakteru zčásti nebo zcela za použití informačních a komunikačních technologií*“.

⁹¹ Pod pojmovým vymezením kybernetického násilí jsme schopni rozeznat: kybernetické pronásledování, pornografii ze msty, slut-shaming, sextortion, doxing, cyberbullying, ale i mnoho dalších (viz DIALLO, Amira. *A Guide for Women and Girls to Prevent and Respond to Cyberviolence*. UN COVID-19 Response and Recovery Fund, 2021).

⁹² TERTERANU, P., DRAGOMIR, M., TITU, A. M. Cyber Violence Form of Domestic Violence. In: KARABEGOVIĆ, I., KOVAČEVIĆ, A., MANDZUKA, S. (ed.). *New Technologies, Development and Application VI*. Cham: Springer, 2023, p. 551-555.

⁹³ Uvedený trestný čin bývá někdy označován jako pornografie zveřejněná bez souhlasu alias pornografie ze msty, ale někdy též příhodnějším pojmem jako **kybernetické vykořisťování**. V drtivé většině případů totiž bude spočívat v šíření pornografických materiálů (foto/video se sexuálním obsahem) bez souhlasu jedince, který je na nich zachycen. Tento trestný čin však může být spojen i s jinou trestnou činností, např. se získáním neoprávněného přístupu k počítačovému systému za účelem zcizení a následném uveřejnění citlivých osobních materiálů v úmyslu způsobit újmu oběti (typ. ztrátu zaměstnání, společenské zostuzení aj.). V některých evropských zemích už je tato forma trestné činnosti kriminalizována, a to např. ve Francii či Německu.

⁹⁴ Čl. 7 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

⁹⁵ Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026. Úřad vlády České republiky, 2023, s. 71.

⁹⁶ Bod 18 preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí se slovnímu spojení „velký počet“ vyjadřuje pouze v abstraktní rovině, když udává, že se takový počet musí posuzovat *in causa* s ohledem na okolnosti daného případu.

prostřednictvím ICT, tedy za pomoci počítačového systému či jiného obdobného zařízení (smartphone, tablet). Tento trestný čin může spáchat kdokoliv, přičemž se nemusí jednat o osobu nikterak spřízněnou.

Další podkategorii kybernetického násilí představuje trestný čin **kybernetického pronásledování**. Tohoto trestného činu by se dopustil ten, kdo by úmyslně neustále vyhrožoval jiné osobě nebo jí zastrašoval prostřednictvím ICT, přičemž takové jednání by bylo způsobitelné vyvolat u cílové osoby obavu o vlastní bezpečnost či bezpečnost závislých osob. Nadále by se jednalo o trestné jednání, když by někdo úmyslně prováděl prostřednictvím ICT nepřetržitý dohled (sledování a monitorování pohybu a činnosti této osoby) nad jinou osobou bez jejího souhlasu nebo zákonného oprávnění. Do třetice by bylo trestné jednání, kterým by pachatel úmyslně zpřístupnil velkému počtu koncových uživatelů materiál obsahující osobní údaje jiné osoby, a to bez jejího souhlasu, s cílem podnícení dalšího konání potenciálního způsobit dotčené osobě újmu (fyzickou nebo významnou psychickou).⁹⁷ Tento trestný čin by měl být trestán odnětím svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně dva roky. Nutno brát na zřetel, že kybernetické pronásledování nese podobný vzorec chování jako „běžné“ pronásledování v reálném životě (opakované zasílání sms zpráv, e-mailů aj.).⁹⁸ Některé požadavky dokonce hovoří o tom, že by internetové platformy, včetně sociálních sítí, měly skýtat vlastní opatření, aby proaktivně pomáhaly obětem nebezpečného pronásledování.⁹⁹

Mezi kybernetické násilí se dále řadí trestný čin **kybernetického obtěžování**, kterého se dopustí ten, kdo úmyslně iniciuje útok s třetími stranami namířený proti jiné osobě prostřednictvím ICT spočívající ve zpřístupnění výhrůžného či urážlivého materiálu velkému počtu koncových uživatelů, což dotčené osobě způsobí značnou psychickou újmu.¹⁰⁰ Vedle toho má být trestná i účast na takové aktivitě.¹⁰¹ Toto jednání má být postihnutelné trestem odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně jednoho roku. Dalším trestným činem je **kybernetické podněcování** k násilí nebo k nenávisti, jehož se úmyslně dopustí ten, kdo podněcuje k násilí nebo k nenávisti namířené proti genderově vymezené skupině osob či jejímu příslušníkovi prostřednictvím ICT, když veřejně šíří materiály vedoucí k takovému podněcování.¹⁰² Za tento trestný čin by měl následovat trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně dva roky.

Návrh nové směrnice obsahuje i zvláštní ustanovení vymezující přitěžující okolnosti v souvislosti s uvedenými trestnými činy, např. opakování jednání, na zranitelné osobě, vůči dítěti, více osobách, způsobení vážného následku a jiné. Navržená úprava obsahuje i vlastní promlčecí lhůty, které mají vhodněji reflektovat závažnost a rozsah jednotlivých trestných činů. Další část návrhu nové směrnice se věnuje ochraně obětí a přístupu ke spravedlnosti, čímž upravuje širokou škálu různých

⁹⁷ Čl. 8 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

⁹⁸ EIGE. *Kybernetické násilí na ženách a dívkách*. Vilnius: EIGE – European Institute for Gender Equality, 2017, s. 2-3.

⁹⁹ FRA. *Násilí na ženách: průzkum napříč EU. Stručně o výsledcích*. Lucemburk – Vídeň: Úřad pro publikace Evropské unie, Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014, s. 12.

¹⁰⁰ EIGE. *Combating Cyber Violence against Women and Girls*. Vilnius: EIGE – European Institute for Gender Equality, 2017, p. 44.

¹⁰¹ Čl. 9 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

¹⁰² Čl. 10 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

aspektů.¹⁰³ Nejprve zavádí požadavek usnadnění oznamování násilí vůči ženám a domácího násilí, a to především tak, aby se předešlo případné viktimizaci.¹⁰⁴ Trestní oznámení mají být podávána jednoduchým a srozumitelným způsobem, ideálně prostřednictvím ICT v online prostředí. Dále je upraveno několik otázek vyšetřování a stíhání této trestné činnosti, a to vše v duchu individualizace potřeb a ochrany obětí. Návrh se věnuje institutu vykazání, jakož i omezujícím a ochranným příkazům.¹⁰⁵ Za zvláštní zmínku stojí ustanovení věnující se opatřením k odstranění určitých online materiálů.¹⁰⁶ Podstata spočívá v oprávnění justičních orgánů členských států k dispozitivnímu vydání soudního příkazu, kterým se poskytovateli zprostředkovatelských služeb nařídí předmětné materiály vážící se k trestnému činu odstranit nebo k nim znemožnit přístup. Předložený návrh neopomíjí ani otázky odškodnění obětí, resp. práva obětí požadovat odškodnění za utrpěnou újmu od pachatelů trestné činnosti.¹⁰⁷

Další rozsáhlejší částí je kapitola čtvrtá věnující se podpoře poskytované obětem, jež zahrnuje podpůrnou pomoc ve smyslu směrnice 2012/29/EU (např. poradenství či linky pomoci a důvěry).¹⁰⁸ Důraz na podporu a pomoc obětem je pochopitelný, když je třeba neustálého posilování veřejného povědomí a mínění ohledně následků (typicky u znásilnění), zejména pro lepší psychickou kondici napadené oběti.¹⁰⁹

---

¹⁰³ PICCHI, Marta. Violence against Women and Domestic Violence: The European Commission's Directive Proposal. In: *Athens Journal of Law*. 2022, vol. 8, is. 4, p. 402-403.

¹⁰⁴ Strach z viktimizace sehraává u obětí násilí na ženách, včetně domácího násilí, zcela zásadní roli, když v jeho důsledku nedochází k žádoucímu oznamování páchané trestné činnosti. Takové oběti se pak uzavírají do sebe, dostávají se do sociální izolace, nehovoří o svých problémech, což jejich stav jen zhoršuje. Toto plyne i z průzkumu Agentury Evropské unie pro lidská práva (viz. FRA. *Násilí na ženách: průzkum napříč EU. Stručně o výsledcích*. Lucemburk – Vídeň: Úřad pro publikace Evropské unie, Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014, s. 13).

¹⁰⁵ Vedle toho nezbyává, než se kontextuálně dotknout i dalšího institutu, který se k potírání domácího násilí váže, tím je evropský ochranný příkaz v trestních věcech vycházející ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. 12. 2011 o evropském vyšetřovacím příkazu. Tento nástroj vychází z ideji, že poskytovaná ochrana v EU musí být vymožitelná plošně, tedy nehledě na území jednotlivých členských států, proto se uplatňuje mechanismus vzájemného uznávání těchto opatření v EU. Evropský ochranný příkaz slouží k přenosu existujícího ochranného opatření z jednoho členského státu do jiného, čímž se kontinuálně umožní pokračovat v poskytování započatého ochranného opatření nehledě na odlišné území těchto dvou států. Vedle zásady vzájemného uznávání zde figuruje i zásada rovnocenné ochrany.

¹⁰⁶ Čl. 25 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

¹⁰⁷ Joint civil society position on key aspects of the European Parliament and Council of the EU position on the Proposal for a Directive on combating violence against women and domestic violence, 2022/0066(COD), p. 6-7.

¹⁰⁸ S odkazem na transpoziční předpis v podobě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁹ V souvislosti s platnou právní úpravou v ČR musí být vzpomenuť zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje mj. problematiku tzv. intervenčních center. Tato specializovaná centra sehraávají významnou úlohu v poskytování ochrany obětem nejen domácího násilí. Jedná se o poskytování psychologické a sociálně-právní pomoci, a to ambulantní, terénní i pobytovou formou služeb. Intervenční centra úzce interdisciplinárně spolupracují s PČR, OSPOD, poskytovateli sociálních služeb aj.

Nehledě na skutečnost, že oběť domácího násilí bude mít častokrát postavení poškozeného v trestním řízení, jakož i samotné oběti trestného činu, proto jí bude náležet poměrně široká paleta práv z toho plynoucích. *In concreto* můžeme zmínit obecné právo na obhajobu a zastupování. Nejen u domácího násilí se však vyskytuje celá škála specifických práv jako právo na doprovod a přítomnost důvěrníka,¹¹⁰ právo na zamezení kontaktu s osobou pachatele,¹¹¹ právo o utajené vedené osobních údajů,¹¹² ale i třeba modifikovaná forma práva na informace týkajících se nebezpečného pachatele.¹¹³ Zvýšená ochrana se má poskytovat ve vztahu k intimnímu (sexuálnímu) aspektu soukromí, kdy při vyšetřování, jakož ani v soudním řízení, nesmí být dotazováno sexuální chování oběti v minulosti.¹¹⁴ Za zmínku stojí i institut prohlášení oběti o dopadu trestného činu na její život (angl. *Victim Impact Statement*).¹¹⁵ Poslední zmíněný institut se v textu představeného návrh vyskytuje pouze v rámci obecného odkazu na potřebu poskytování kontinuální pomoci a podpory obětem takového násilí, pokud je ohrožena jejich bezpečnost.¹¹⁶

Významnou oblastí zůstává otázka kontroly domácího násilí, která sestává ze dvou částí, a to postihu a prevenci. Vybraným teoretickým východiskům postihu byla věnována předchozí část tohoto příspěvku, proto zbývá věnovat několik málo poznámek otázce prevence, tedy předcházení (domácímu) násilí. Prevencí můžeme rozumět souhrn ochranných prostředků a opatření s cílem předcházet následkům daného jevu, kdy v případě domácího násilí se týká jak strany oběti, tak i pachatele. Preventivní a intervenční opatření mají napomáhat ucelení partnerského a rodinného vztahu prostřednictvím eliminace násilností vhodným a přiměřeným způsobem.¹¹⁷ Jednotlivé metody sahají od primární prevence (osvěta a vzdělávání), přes sekundární prevenci (orientace na rizikové faktory), k terciální prevenci (práce s konkrétními jednotlivci). Do terciální prevence spadají i represivní opatření využitá vůči pachatelům trestné činnosti. Předložený návrh nové směrnice kalkuluje především s prevencí primární, když klade důraz na osvětové kampaně, vzdělávací a intervenční programy, jakož i odbornou přípravu.¹¹⁸ Účel tkví v prevalenci faktů ohledně násilí na ženách, včetně toho domácího, čímž veřejnost bude více solidární a nápomocná obětem této

---

Jejich význam se umocňuje tím, že jejich činnost zpravidla navazuje na policejní vykazání, když PČR zašle úřední záznam o takovém vykazání na příslušné intervenční centrum, které pak může zcela bezplatně pomoci oběti s podáním žádosti o nařízení soudního předběžného opatření.

¹¹⁰ Ust. § 21 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹¹ Ust. § 17 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² Ust. § 16 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů, a to s respektem k ust. § 55 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹³ Ust. § 11 odst. 3 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ust. § 103a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁴ Čl. 22 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

¹¹⁵ Ust. § 22 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁶ Bod 45 návrhu preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

¹¹⁷ ŠRÁMOVÁ, Blandína. *Domáce násilie páchané na deťoch a mládeži*. Nitra: Univerzita Konštantína filozofa, 2004, s. 114.

¹¹⁸ Čl. 36–38 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí.

trestné činnosti.¹¹⁹ Konečně efektivní odhalování a stíhání pachatelů takové trestné činnosti může skýtat mnohem větší preventivní význam, než tak činí pouhé rozšiřování represivní složky.

Závěr

Účinné potírání násilí proti ženám, včetně toho domácího, naráží na terminologickou nejednotu, a to jak legislativní, tak především aplikační. V případě, že bychom měli v úmyslu konstruovat výstižnou a vyčerpávající definici domácího násilí, tak by takový pokus musel nutně vycházet především z typizovaného obsahu a jednotlivých znaků domácího násilí jako společensky negativního a patologického jevu.¹²⁰ Poukázali jsme na skutečnost, že existuje celá řada dílčích definic domácího násilí (juristické, kriminologické, sociologické aj.). Bohužel se objevuje názor, že nejednotný až tříštivý přístup k vymezení domácího násilí vytváří nepřehlednou doktrinní soustavu různých kritérií a označení, což může vést k interpretačním a aplikačním úskalím.¹²¹ Takový legislativní nedostatek by mohl vést *ad causa* k tomu, že zainteresované orgány veřejné moci by nemusely rozpoznat všechny relevantní znaky skutečně protiprávního jednání, čímž by mohlo dojít k nevhodné právní kvalifikaci. Pro vše výše uvedené máme za to, že pro uspokojivé vymezení domácího násilí je zapotřebí multidisciplinárního přístupu.¹²²

V posledních dekádách docházelo k neustálému upozorňování na rozsah, dopady a povahu násilí páchaného na ženách, kdy tuto tendenci pochopitelně převzala i EU. Návrh nové směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácímu násilí má potenciál stát se vůbec prvním aktem EU, který se bude komplexně věnovat tomuto specifickému druhu násilí. Konečně, jak prokázaly i cílené průzkumy, tak násilí na ženách v podobě sexuálního násilí představuje všudypřítomný fenomén, který vyžaduje společný postup a postoj k jeho řešení, a to nejen po právní, ale i ekonomické, politické či sociální stránce.¹²³ Návrh nové směrnice hovoří o klíčové zásadě rovnosti a zákazu diskriminace, přičemž přináší úpravu výlučně se orientující na ochranu žen, příp. dětí, neboť právě tyto subjekty podléhají neúměrné viktimizaci. Ve světle jakýchkoliv redefinicí a rekodifikací je třeba nezapomínat na fakt, že oběti domácího násilí se může stát i muž, kdy žena vystupuje v pozici agresora, proto by legislativa měla tento stav také reflektovat. Jednotící přístup k řešení dané problematiky je žádoucí, nejen proto je třeba předložený návrh hodnotit spíše pozitivně s potenciálem přispět ke kvalitativnímu posílení trestněprávní ochrany.

---

¹¹⁹ RAKOVEC-FELSER, Zlatka. Domestic violence and abuse in intimate relationship from public health perspective. In: *Health psychology research*. 2014, is. 2, no. 3, p. 1821 an.

¹²⁰ Jednotlivé znaky by proto bylo zcela nezbytné zahrnout do takové definice, přičemž zůstává otázka vhodnosti takové definice z hlediska toho, jestli by byla schopná pokrýt rozmanitost jednotlivých projevů domácího násilí.

¹²¹ POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti riešenia domáceho násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 51.

¹²² Tento závěr však nesdílíme sami, ale už dříve byl vzpomenut např. v díle autorů STRÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009, s. 12-13.

¹²³ FRA. *Násilí na ženách: průzkum napříč EU. Stručně o výsledcích*. Lucemburk – Vídeň: Úřad pro publikace Evropské unie, Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014, s. 9.

Co se týče sektorové regulace dotýkající se např. trestných činů proti lidské důstojnosti, *in concreto* znásilnění, tak připravovanou úpravu lze vnímat pozitivně. V ČR se již delší dobu uvažovalo nad rekodifikací této skutkové podstaty v trestním zákoníku, když by měla mj. zahrnovat i stav tzv. disociativního stuporu, laicky řečeno „zamrznutí“, tedy jakéhosi stavu navozené bezbrannosti oběti.¹²⁴ Nově bylo také uvažováno nad tím, že by za znásilnění bylo možné uložit peněžitý trest.¹²⁵ Jiní však nepovažovali rekodifikaci trestného činu znásilnění za nezbytnou, když měla stávající úprava poskytovat obětem dostatečnou ochranu, a to s ohledem na přílehlající judikaturní praxi. Soudní ochrana jde natolik ze široka, že kolikrát dochází k potrestání pachatele za znásilnění i u skutků, u kterých k pohlavnímu styku/kontaktu vůbec nedojde.¹²⁶ Soudní moc se zdá být ochraně obětí nakloněna toliko, že mnohdy dochází k odsouzení pachatelů i při osamoceném tvrzení oběti, a to s ohledem na skutečnost, že obviněný může uvádět nepravdu, resp. lhát.¹²⁷ Navrhované změny týkající se znásilnění hodnotíme kladně, obzvláště pokud jde o prosazení koncepce nesouhlasu oproti koncepci násilí. Neznamená to však, že by jeden (nesouhlas) či druhý (násilí) prvek byl méně významný, ale je třeba vycházet z jejich konjunkce.

Cílem tohoto příspěvku nebylo přinést komparaci české právní úpravy s návrhem směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Naopak bylo cílem představit návrh dané směrnice s tím, aby evokoval další zájem o danou problematiku a materii. Ve světle možné komparace musíme konstatovat, že právní řád ČR nabízí v mnoha ohledech uspokojivou právní úpravu vztahující se k fenoménu domácího násilí. Nicméně tato ochrana nemusí být a nejspíše ani není vyčerpávající, proto vzhledem k aktuálním novodobým požadavkům ani dostatečná, zejména v souvislosti s kybernetickými aspekty. Pokud jde o úpravu trestného činu znásilnění, tak té se v současné době v ČR dostává značných konceptuálních proměn, které lze hodnotit pozitivně. U mrzačení ženských pohlavních orgánů a jeho trestněprávního postihu zůstává otázkou, nakolik je tato reforma v ČR skutečně nezbytná, když se takové

¹²⁴ KRAUSOVÁ, Marta; ZACHOVÁ, Magdalena. *Skutková podstata znásilnění v právních řádech států, kde je znásilnění definováno na základě absence souhlasu. Srovnávací studie č. 5.404*. Praha: Kancelář PS, Parlamentní institut, 2022, s. 5.

¹²⁵ KARTUSOVÁ, Denisa a Tomáš VANČA. Od redefinice trestného činu znásilnění k legislativním úpravám. In: *epravo.cz* [online]. Zveřejněno dne 20. 09. 2023. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/od-redefinice-trestneho-cinu-znasilneni-k-legislativnim-upravam-116865.html>>

¹²⁶ KAISER, Tomáš. Možná úskalí zvažované změny skutkové podstaty trestného činu znásilnění. In: *Advokátní deník* [online]. Zveřejněno dne 27. 03. 2023. Dostupné z: <<https://advokatnidenik.cz/2023/03/27/mozna-uskali-zvazovane-zmeny-skutkove-podstaty-trestneho-cinu-znasilneni/>>

¹²⁷ Lze odkázat např. na usnesení NS ČR ze dne 20. 10. 2022, sp. zn. 3 Tdo 969/2022, kdy skutkově došlo ke znásilnění po předchozích zcela dobrovolných intimnostech i orálnímu sexu, po kterém však žena odmítla s mužem souložit, kdy tento ji však za použití násilí znásilnil. Nutno podotknout, že u trestného činu znásilnění v drtivě většině případů pachatel uvádí, že pohlavní styk (sex) byl dobrovolný, kdežto oběť uvádí, že byla znásilněna, tedy že nesouhlasila s pohlavním stykem. Každý případ je však třeba hodnotit individuálně, a to vždy v komparaci s dalšími důkazy ve smyslu hlavní zásady dokazování, že se hodnotí každý důkaz zvlášť, ale i ve vzájemných souvislostech. Znásilnění bývá označováno za „intimní“ trestný čin, protože se odehrává nejčastěji mezi dvěma osobami a většinou beze svědků, čímž není ojedinělostí stav důkazní nouze v navazujícím trestním řízení, kdy je třeba posuzovat výpovědní hodnotu jednotlivých důkazů vůči skutkovým zjištěním.

jednání dá kvalifikovat jako trestný čin těžkého ublížení na zdraví. Z hlediska širších perspektiv lze uvítat požadavek individuálnějšího přístupu k obětem, a to vždy s respektem k ojedinělosti každého případu. Hlavní přínos však spatřujeme právě v kriminalizaci vybraných forem kybernetického násilí, neboť stávající právní úprava nemusí být plně odpovídající k požadavkům kybernetického věku. Představený návrh má tak potenciál zasadit se o významnou změnu v širokospektrálním přístupu vůči potírání domácího násilí a násilí páchaného na ženách, čímž přispěje k posílení bezpečnosti v EU, nejen žen.

Seznam použitých zdrojů

- ČUHELOVÁ, Kateřina. Právní otázky domácího násilí. In *Bulletin advokacie*. Zveřejněno dne 24. 03. 2017. Dostupné z: <<http://www.bulletin-advokacie.cz/pravni-otazky-domaciho-nasili>>
- ČUHELOVÁ, Kateřina. *Předběžná opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 138 s. ISBN 978-80-7598-575-0.
- DALIGAND, Liliane; BEDIN, Véronique. *Násilí v partnerských vztazích*. Praha: Portál, 2014. 141 s. ISBN 978-80-262-0718-4.
- DIALLO, Amira. *A Guide for Women and Girls to Prevent and Respond to Cyberviolence*. UN COVID-19 Response and Recovery Fund, 2021. 16 s.
- EIGE. *Kybernetické násilí na ženách a dívkách*. Vilnius: EIGE – European Institute for Gender Equality, 2022. 8 s. ISBN 978-92-9470-176-3.
- EIGE. *Combating Cyber Violence against Women and Girls*. Vilnius: EIGE – European Institute for Gender Equality, 2017. 106 s. ISBN 978-92-9486-064-4.
- FRA. *Násilí na ženách: průzkum napříč EU. Stručně o výsledcích*. Lucemburk – Vídeň: Úřad pro publikace Evropské unie, Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014. 44 s. ISBN 978-92-9239-375-5.
- HUGHES, Karen. The Criminalization of Female Genital Mutilation in the United States. In: *Journal of Law and Policy*. 1995, vol. 4, is. 1, pp. 321-370. ISSN 3005-2289.
- JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. Praha: Leges, 2022. 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.
- KACAFÍRKOVÁ, Marcela. Domácí násilí. Statistiky o domácím násilí. In: *Trestní právo*, 2002, roč. 7, č. 5, s. 12-16. ISSN 1211-2860.
- KAISER, Tomáš. Možná úskalí zvažované změny skutkové podstaty trestného činu znásilnění. In *Advokátní deník* [online]. Zveřejněno dne 27. 03. 2023. Dostupné z: <<https://advokatnidenik.cz/2023/03/27/mozna-uskali-zvazovane-zmeny-skutkove-podstaty-trestneho-cinu-znasilneni/>>
- KARTUSOVÁ, Denisa a Tomáš VANČA. Od redefinice trestného činu znásilnění k legislativním úpravám. In: *epravo.cz* [online]. Zveřejněno dne 20. 09. 2023. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/od-redefinice-trestneho-cinu-znasilneni-k-legislativnim-upravam-116865.html>>
- KLUKOVÁ, Simona. *Domácí násilí a jeho prevence. Diplomová práce*. Praha: Právnická fakulta UK, 2023. 54 s.
- KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. Praha: C. H. Beck, 2011. 139 s. ISBN 978-80-7400-381-3.

- KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka; HRUŠÁKOVÁ, Milana; WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. *Rodinné právo*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. 412 s. ISBN 978-80-7400-877-1.
- KRAUSOVÁ, Marta; ZACHOVÁ, Magdalena. *Skutková podstata znásilnění v právních rádech států, kde je znásilnění definováno na základě absence souhlasu. Srovnávací studie č. 5.404*. Praha: Kancelář PS, Parlamentní institut, 2022. 52 s. ISSN 2533-4131 (online).
- MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, Branislava; TOUFAROVÁ, Marie; POKORNÁ, Dana. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2007. 160 s. ISBN 978-80-86131-76-4.
- PICCHI, Marta. Violence against Women and Domestic Violence: The European Commission's Directive Proposal. In: *Athens Journal of Law*. 2022, vol. 8, is. 4, pp. 395-408. ISSN 2407-9685.
- POLÁK, Petr a kol. *Kriminologické možnosti riešenia domáceho násillia*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 256 s. ISBN 978-80-7598-237-7.
- RAMARU, Alina Elena; MARTIN MIRAUT, Laura. Violence against Women within the Framework of the European Union. Present and Future of European Directive. In: *The International Conference European Union's History, Culture and Citizenship*. Bucharest: University of Pitesti, C. H. Beck, 2023, pp. 147-162. ISSN 2360-395X.
- RAKOVEC-FELSER, Zlatka. Domestic violence and abuse in intimate relationship from public health perspective. In: *Health psychology research*. 2014, is. 2, no. 3, p. 1821 an. ISSN 2420-8124.
- ŘEPKA, Vladimír. Vláda schválila redefinici trestného činu znásilnění. In *justice.cz* [online]. Zveřejněno dne 20.12.2023. Dostupné z: <<https://justice.cz/web/msp?clanek=vlada-projedna-navrh-redefinice-trestneho-cinu-znasilne-1>>
- ŘÍHOVÁ, Kateřina. *Adekvátnost trestání domácího násilí v České republice. Diplomová práce*. Plzeň: Právnická fakulta ZČU, 2022. 99 s.
- SPIVAK, Howard R. a kol. CDC grand rounds: A public health approach to prevention of intimate partner violence. In: *Morbidity and Mortality Weekly Report*. 2014, is. 63, no. 2, pp. 38-41. ISSN 2443-0100.
- STRAKOŠ, Jan. *Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 251 s. ISBN 978-80-7676-497-2.
- STŘÍLKOVÁ, Patricie a Marek FRYŠTÁK. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. Ostrava: Key Publishing, 2009. 91 s. ISBN 978-80-7418-020-0.
- SVOBODA, Karel. *Nesporná řízení*. Praha: C. H. Beck, 2017. 296 s. ISBN 978-80-7400-563-3.
- ŠEVČÍK, Drahomír; ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Domácí násilí. Kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. 186 s. ISBN 978-80-7367-690-2.
- ŠRÁMOVÁ, Blandína. *Domáce násillie páchané na deťoch a mládeži. Vybrané sociálno-psychologické aspekty*. Nitra: Univerzita Konštantína filozofa, 2004. 153 s. ISBN 9788080507503.
- ŠTEINBACH, Miroslav. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6.

TERTEREANU, P., DRAGOMIR, M., TITU, A. M. Cyber Violence Form of Domestic Violence. In KARABEGOVIĆ, I., KOVAČEVIĆ, A., MANDZUKA, S. (ed.). *New Technologies, Development and Application VI*. Cham: Springer, 2023, pp. 550-556. ISBN 978-3-031-31066-9 (online).

Právní předpisy, judikatura a jiné dokumenty

Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026. Úřad vlády České republiky, 2023. 86 s.

Joint civil society position on key aspects of the European Parliament and Council of the EU position on the Proposal for a Directive on combating violence against women and domestic violence, 2022/0066(COD).

Listina základních práv Evropské unie (2012/C 326/02).

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí ze dne 08. 03. 2022, COM(2022) 105 final, 2022/0066 (COD).

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 04. 12. 2003 ve věci M. C. proti Rumunsku, stížnost č. 39272/98.

Rozsudek NSS ČR ze dne 31. 03. 2009, sp. zn. 5 As 84/2008.

Rozsudek NSS ČR ze dne 02. 05. 2013, sp. zn. 6 As 62/2012.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/99/EU ze dne 13. 12. 2011 o evropském vyšetřovacím příkazu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25.10.2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu.

Smlouva o Evropské unii (Konsolidované znění), C 326/13.

Smlouva o fungování Evropské unie (Konsolidované znění), C 326/47.

Usnesení NS ČR ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1289/2013.

Usnesení ÚS ČR ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 3512/14.

Usnesení NS ČR ze dne 28. 01. 2015, sp. zn. 3 Tdo 1583/2014.

Usnesení NS ČR ze dne 23. 02. 2016, sp. zn. 7 Tdo 207/2016.

Usnesení NS ČR ze dne 04. 08. 2021, sp. zn. 8 Tdo 699/2021.

Usnesení NS ČR ze dne 31. 08. 2021, sp. zn. 7 Tdo 833/2021.

Usnesení NS ČR ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1023/2021.

Usnesení NS ČR ze dne 08. 12. 2021, sp. zn. 4 Tdo 1233/2021.

Usnesení NS ČR ze dne 17. 02. 2022, sp. zn. 4 Tdo 1367/2021.

Usnesení NS ČR ze dne 24. 02. 2022, sp. zn. 6 Tdo 64/2022.

Usnesení NS ČR ze dne 24. 03. 2022, sp. zn. 4 Tdo 73/2022.

Usnesení NS ČR ze dne 16. 03. 2022, sp. zn. 8 Tdo 163/2022.

Usnesení ÚS ČR ze dne 19. 07. 2022, I. ÚS 1272/22.

Usnesení NS ČR ze dne 14. 09. 2022, sp. zn. 11 Tdo 453/2022.

Usnesení NS ČR ze dne 20. 10. 2022, sp. zn. 3 Tdo 969/2022.

Usnesení NS ČR ze dne 06. 12. 2022, sp. zn. 4 Tdo 1096/2022.

Usnesení NS ČR ze dne 04. 10. 2023, sp. zn. 6 Tdo 879/2023.

Usnesení NS ČR ze dne 25. 10. 2023, sp. zn. 4 Tdo 913/2023.

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Mgr. Bc. Štěpán Kořínek (*1992) is an external PhD student at the Department of Penal Law, Criminology, Criminalistics and Forensic Sciences, Faculty of Law Matej Bel University in Banská Bystrica. The author has actively published for several years, dealing with the criminal law matters in the context of European Union, but also selected points of administrative law. On a practical level he deals with administrative sanctions in the field of road traffic safety and fluency.

